Gemeente Amsterdam



Voordracht voor de Staf Verkeer en Vervoer, Water en Luchtkwaliteit van 23 november 2020

Portefeuille: Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (40)

Agendapunt: B5

**Onderwerp**

Voetgangersbeleid: Vervolgstappen beleidskader Ruimte voor de Voetganger, Deelname aan de City Deal Ruimte voor Lopen & Kennismaking onlangs opgerichte VoetgangersVereniging Nederland

**Gevraagde beslispunten**

**1. Kennisnemen van de het concept beleidskader Ruimte voor de Voetganger en bijbehorende concept Nota van Beantwoording (80%-versie), met als belangrijkste punten:**

a. Het concept beleidskader is gebaseerd op de leidraad voetgangersruimte (R&D, 2017). Die leidraad is gebaseerd op (inter)nationale richtlijnen en is onderdeel van de Leidraad van de CVC.

b. Dit beleid zorgt ervoor dat de minimale maatvoering voor de voetganger bestuurlijke status krijgt. Daarmee wordt het eenvoudiger om bij herinrichtingen scherpe keuzes te maken ten bate van de voetganger. Tevens biedt het kader de grondslag om bij het vergunnen van terrassen en andere objecten minimaal 2 meter doorloopruimte te hanteren.

c. Het vaststellen van dit beleidskader is een voorwaarde voor concrete invulling van maatregel 8 van de Agenda Autoluw (Voetgangersvoorzieningen verbeteren op basis van het beleidskader Ruimte voor de Voetganger)

d. Het kader is vrijgegeven voor inspraak op 17 februari, dus voor de eerste intelligente lockdown. We hebben de inspraak verlengd tot 17 april, maar daarna behandeling uitgesteld en daarover de raad geïnformeerd voor het zomerreces.

e. Op het concept beleidskader hebben we 133 inspraakreacties ontvangen en adviezen van elk van de 7 stadsdelen.

f. Bewoners vinden het kader niet ambitieus genoeg; ondernemers maken zich zorgen over de gevolgen van het kader voor hun terrassen en daarmee hun omzet en hun voortbestaan. Ondernemers hebben in groten getale gereageerd (~90 reacties).

g. Veel insprekers vragen om een uitvoeringsprogramma te maken. We kiezen er bewust voor om dat niet te doen. Het is namelijk moeilijk, zo niet onmogelijk om specifieke voetgangersprojecten te definiëren. En (net als bij fiets) zelfs als we dat zouden doen, zou dat maar een klein deel uitmaken van alles wat we aan voetganger kunnen doen. Logischer is om – met een duidelijk kader – de voetganger mee te nemen in alle lopende projecten en in het dagelijks beheer van de stad.

h. We stellen enkele redactionele en verduidelijkende aanpassingen in het beleidskader voor ten opzichten van de inspraakversie, maar geen grote inhoudelijke wijzigingen.

**2. Kennisnemen van de overwegingen die ertoe leiden dat we voorstellen het beleidskader zonder grote wijzigingen ter vaststelling voor te leggen aan het College:**

a. We stellen voor het beleid vast te stellen voor de 'normale' situatie, waarmee het niet van toepassing is op de tijdelijke terrasuitbreidingen die zijn vergund vanwege corona.

b. De strengere norm voor voetgangersruimte heeft invloed op de beschikbare ruimte voor terrassen. We stellen in het beleidskader: ***"Daarbij geldt dat de norm per straattype de gewenste minima voorschrijft, maar dat 200 cm vrije doorloopruimte overal de ondergrens is bij het (opnieuw) vergunnen van objecten, terrassen, uitstallingen, etc."*** Dit is in lijn met de wens van de raad (amendement Agenda Autoluw) en leidt ertoe dat veel bestaande terrassen (op termijn) 0,5 meter smaller worden en dat sommige terrassen zullen verdwijnen. Soms is maatwerk wel mogelijk door de inrichting van een straat aan te passen, bijvoorbeeld door parkeerplaatsen op te heffen of een shared space in te richten, zodat terrassen behouden kunnen worden.

c. De moeilijke tijd die horeca-ondernemers hebben door de coronamaatregelen maakt een goede discussie met de branche hierover momenteel ingewikkeld. In de inspraak is het verzet zeer substantieel en men weet hierbij goed media-aandacht te genereren. Veel ondernemers reageerden dat het schandalig was om hen in deze tijd hiermee te belasten.

d. Indien u de onder c genoemde gevoeligheid te groot acht, is het mogelijk om het vaststellen van het beleidskader voor onbepaalde tijd uit te stellen tot 'na corona'.

e. Als u kiest voor uitstel, gaan bij herinrichtingsprojecten en bij het vergunnen van objecten (terrassen, winkeluitstallingen, nutskastjes, etc.) de komende tijd naar verwachting kansen verloren om ruimte voor de voetganger te creëren, zoals is vastgelegd in de Agenda Autoluw.

f. We adviseren daarom om verder te gaan met vaststelling van het kader.

g. Daarbij stellen we voor middels een raadsbrief te verduidelijken dat de norm geen uitvoeringsprogramma is, maar een onderbouwing voor te nemen besluiten waar nog inspraak, bezwaar en beroep bij mogelijk is.

h. Tegelijk willen we wel duidelijk zijn: de norm legt ruimte vast die substantieel ten koste zal gaan van terrassen. Als we de pijn daarover vooruit schuiven naar projecten en vergunningverlening, voegt het kader weinig toe ten opzichte van de norm die momenteel in de leidraad van de CVC is opgenomen.

**3. Instemmen met het toewerken naar vaststelling van het beleidskader Ruimte voor de Voetganger in Q1 2021**

**4. Kennisnemen van de nationale City Deal Ruimte voor Lopen en de inbreng van Amsterdam bij deelname**

a. In Agenda Stad van het ministerie van BZK werken steden, maatschappelijke partners en Rijksoverheid samen in de vorm van City Deals

b. City Deals zijn het middel om de doelstelling van Agenda Stad te halen: het versterken van groei, innovatie en leefbaarheid in de Nederlandse steden.

c. Deelnemers aan de City Deal Ruimte voor Lopen die al hebben toegezegd:

1. De ministeries van BZK (Agenda Stad en Directie Woningbouw) en IenW
2. Staatsbosbeheer
3. Provincie Fryslân
4. Gemeenten Rotterdam, Tilburg, Zwolle, Groningen, Leeuwarden en Nijmegen
5. Diverse kennisinstellingen en private partijen.

d. In de City Deal Ruimte voor Lopen zijn 5 doelen geformuleerd:

1. Het ontwikkelen van kennis over de ideale voetgangersstad
2. Het positioneren van voetgangersbeleid als integraal onderdeel van andere beleidsterreinen (ruimte, economie, groen, gezondheid etc.)
3. Verleiden om te lopen
4. Het ontwikkelen van een vitaal stedennetwerk gericht op kennisuitwisseling over lopen & stedelijk gebied
5. Innovatie versnellen en verspreiden

Zie verder de bijgevoegde publieksversie en de integrale dealtekst (99%-versie).

e. Deelname aan de City Deal kost Amsterdam 10.000 euro per jaar voor de komende vier jaar, te betalen uit het beleidsbudget voetganger

f. Deelnemende partijen zeggen toe:

1. Een City Deal te sluiten over het creëren van meer ruimte voor lopen.
2. Zich te committeren aan een vierjarig traject van samenwerking, waarin zij, verantwoordelijk zijn voor de genoemde afspraken, elkaar kunnen aanspreken op voortgang en kwaliteit van de resultaten in relatie tot de doelstellingen. De Partijen gaan voor 'continuïteit van het publieke belang' en bouwen daarvoor een organisatie op die kan aansturen, rapporteren en faciliteren.
3. Actief deel te nemen aan de City Deal en bij te dragen aan activiteiten door concrete cases en proposities in te brengen
4. Gemeenten spannen zich in om gemeentelijke rolopvatting, organisatie, beleid of regelgeving aan te passen als dat tot versnelling van een doorbraak naar meer ruimte voor lopen in de stad zal leiden. Iedere gemeente draagt concrete pilots aan waarin binnen stedelijke ontwikkelingen gestuurd wordt op meer ruimte voor lopen.
5. Voorstel specifieke inbreng Amsterdam: *De gemeente Amsterdam brengt kennis in over het ontwikkelen van voetgangersbeleid en biedt een fysieke omgeving waar maatregelen onderzocht kunnen worden. Gemeente Amsterdam ontwikkelt kennis over de ideale voetgangersstad gekoppeld aan binnenstedelijke gebiedsontwikkeling en brengt ervaring in over de synergie die voor de voetganger te bereiken is tussen het mobiliteitsbeleid en openbare ruimte-beleid, groenbeleid, gezondheidsbeleid etc.*

g. In ruil voor de bijdrage in geld en tijd kan Amsterdam meebepalen waar kennis over ontwikkeld wordt en kunnen we meedraaien in landelijke pilots en meeprofiteren van 'het netwerk'.

h. Deelname aan deze City Deal sluit aan bij de wens om de voetganger in Amsterdam 'op één' te zetten en daarover meer kennis te ontwikkelen.

**5. Instemmen met de wens tot deelname van Amsterdam en de hiervoor benodigde vervolgstappen tot aan ondertekening van de City Deal in gang te zetten.**

**6. Kennisnemen van een brief van de VoetgangersVereniging, met daarin twee concrete verzoeken:**

a. De VoetgangersVereniging vast deel uit laten maken van de gemeentelijke adviesstructuren rond mobiliteit en stadsinrichting;

*De VoetgangersVereniging wil haar organisatie inrichten op een vergelijkbare manier als de Fietsersbond. Dat houdt in dat men wil werken met lokale afdelingen. Het verzoek om mee te praten in de CVC is logisch, gezien de aanwezigheid van de Fietsersbond in datzelfde gremium. De CVC is momenteel de plek waar integrale afwegingen worden gemaakt over de verdeling van de ruimte tussen verkeersdeelnemers, in aanwezigheid van niet-ambtelijke deelnemers.*

b. Het voeren van een kennismakingsgesprek met u om hierover nadere afspraken te maken.

**7. Instemmen met de voorgestelde vervolgstappen ten aanzien van de Voetgangersvereniging, te weten:**

a. We zijn blij met de oprichting van deze vereniging als aanspreekpunt namens de voetganger en stellen de vereniging voor om ambtelijk contact op reguliere basis te hebben. De beleidsadviseur voetganger fungeert daarbij als contactpersoon voor de vereniging. Op basis daarvan bezien we of en zo ja wanneer een kennismakingsgesprek met uw opvolger aan de orde is.

b. We raden af om de VoetgangersVereniging uit te nodigen voor de CVC, omdat we bang zijn dat dit een precedent schept voor andere belangenbehartigers met een belang in de openbare ruimte (bomen, horeca, etc.).

---

**Onderbouwing beslispunten**

**Ad 1 + 2 + 3) Vervolg beleidskader Ruimte voor de Voetganger**

U wordt gevraagd een keuze te maken: Doorgaan met vaststelling van het kader of uitstel voor onbepaalde tijd.

Beleidsmatig is de voorkeur om door te gaan. Nadeel is dat er een moeizame discussie te verwachten is met horeca-ondernemers die uiteraard al een zware tijd doormaken en die terecht verwachten dat de ruimte voor terrassen op basis van dit kader verminderd zal worden.

We stellen voor in een uitgebreide raadsbrief zorgvuldig uit te leggen dat het kader een norm stelt en dat bij besluiten altijd nog participatie mogelijk is. Tegelijk willen we wel duidelijk zijn: Meer ruimte voor de voetganger betekent minder ruimte voor terrassen.

Indien u kiest voor uitstel, is het moeilijker om ruimte voor de voetganger te borgen en te voldoen aan de beleidsdoelen uit o.a. de Agenda Autoluw.

**Ad 4 + 5) Voorstel tot deelname aan de nationale City Deal Ruimte voor Lopen**

Vanuit de Agenda Stad van het ministerie van BZK is gewerkt aan de totstandkoming van een City Deal Ruimte voor Lopen. We stellen voor dat Amsterdam meedoet aan deze City Deal, omdat deze goed aansluit bij de wens om de voetganger op één te zetten.

**Ad 6 + 7) Brief van de nieuw opgerichte VoetgangersVereniging**

De VoetgangersVereniging wil graag aansluiten bij de gemeentelijke adviesstructuren rond mobiliteit zoals de CVC en wil daarover met u in gesprek. We raden af om ze uit te nodigen bij de CVC, maar vervolgen graag op reguliere basis ambtelijk het contact. We bezien in dat contact of er inhoudelijke aanleiding is voor een kennismakingsgesprek van de vereniging met uw opvolger.

---

**Volgende processtappen**

**Beleidskader (bij doorgaan naar vaststelling)**

- Definitieve voordrachten via map december

- Collegebehandeling januari

- Raadscommissie MLW 4 februari

- Raad 10 februari

**City Deal (bij deelname)**

- Collegevoordracht via map 26 november

- Collegebehandeling 8 december

- Ondertekening in overleg met communicatie en ministerie BZK/Agenda Stad

**VoetgangersVereniging**

- Terugkoppeling aan de vereniging ambtelijk per mail

- Kennismakingsgesprek t.z.t. indien daar aanleiding voor is via secretariaat

---

**Advies / afstemming**

**Beleidskader:** uitgebreid intern afgestemd voorafgaand aan de inspraak. Tijdens de inspraak is ook ambtelijk een gesprek gevoerd met Amsterdam City (vertegenwoordiging ondernemers binnenstad) en KHN Amsterdam over het voorgenomen beleid, waarin beide partijen aangaven voorstander te zijn van meer ruimte voor voetgangers maar dat dit niet ten kosten zou mogen gaan van ruimte voor ondernemers (winkeluitstallingen, terrassen).

**City Deal:** een eerder concept is voorgelegd aan bestuurlijke en juridische zaken, opmerkingen zijn verwerkkt.

**VoetgangersVereniging:** n.v.t

**Documenten**

| Registratienr. | Naam |
|---|---|
| AD2020-087570 | 1. inspraakversie_beleidskaderruimtevoorvoetganger-toegankelijk.pdf (pdf) |
| AD2020-087568 | 2. NvB concept 16 november - GdW.docx (msw12) |
| AD2020-087572 | 3. Publieksversie City deal - Ruimte voor lopen - V2 CONCEPT.pdf (pdf) |
| AD2020-087571 | 4. City Dealtekst Ruimte voor Lopen - .99 versie '16 nov 20.docx (msw12) |
| AD2020-087569 | 5. Voetgangersvereniging basis-boer099_28-10-2020_10-22-57.pdf (pdf) |
| AD2020-087563 | Staf Verkeer en Vervoer, Water en Luchtkwaliteit Voordracht (pdf) |

**Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)**

[redacted]

**Uitslag**

D Niet akkoord